

TRES LLUMS

Col·lecció Micra

Claire Keegan

Tres llums

Traducció de Marta Hernández
i Zahara Méndez

editorial minúscula
BARCELONA

Títol original: *Foster*

Copyright © 2010 by Claire Keegan

© de la traducció: 2017 Marta Hernández Pibernat
i Zahara Méndez Hernández
Revisió: Marta Marfany

© 2017 Editorial Minúscula, S. L.
Societat unipersonal
Av. República Argentina, 163
08023 Barcelona
minuscula@editorialminuscula.com
www.editorialminuscula.com

Primera edició: febrer del 2017

Disseny gràfic: Pepe Far
Imatge de la coberta: © Pepe Far, a partir d'una il·lustració de
Freepik.com

Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització escrita dels titulars del
copyright, sota les sancions previstes per les lleis, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, incloent-hi la
reprografia i el tractament informàtic.

Preimpresió: Addenda, Pau Claris, 92, 08010 Barcelona
Impressió: Romanyà Valls

ISBN: 978-84-945348-7-4
Dipòsit legal: B-2.552-2017

Printed in Spain

*Per a l'Ita Marcus
i en memòria del David Marcus*

Un diumenge ben d'hora, després de la primera missa a Clonegal, el pare, en lloc de portar-me a casa, s'endinsa amb el cotxe pel comtat de Wexford en direcció a la costa, d'on ve la família de la mare. Fa un dia càlid, lluminós, amb pedaços d'ombra i d'una llum com verda que apareixen de sobte al llarg de la carretera. Travessem el poble de Shillelagh, on el pare va perdre la nostra vaca Shorthorn en una partida de quaranta-cinc, i continuem passat el mercat de Carnew, on l'home que havia guanyat la vaqueta se la va vendre poc després. El pare tira el barret al seient del copilot, abaixa la finestra i fuma. Jo em desfaig les trenes i m'estiro al seient del darrere, mirant amunt per la finestra. A trossos el cel és blau, net. A trossos el cel blau està emblanquinat de

núvols, però gairebé tot és una barreja embriagadora de cel i arbres travessada per les ratlles dels fils elèctrics, al llarg dels quals, de tant en tant, s'afanyen petits estols marronosos d'ocells que es van esvaint.

Em pregunto com deu ser, el lloc on viuen els Kinsella. Veig una dona alta que s'està dreta al meu costat, que em fa beure llet encara calenta de la vaca. Veig una altra versió menys probable de la dona, amb davantal, abocant pasta de fer creps en una paella, preguntant si en vull una altra, igual com fa la mare de vegades quan està de bon humor. L'home serà tan alt com ella. Em portarà al poble amb el tractor i em comprarà llimonada vermella i patates fregides. O em farà netejar estables i treure pedres i arrencar herba de Sant Jaume i agrella dels camps. El veig com es treu de la butxaca el que espero que serà una moneda de cinquanta penics, però resulta ser un mocador. Em pregunto si viuen en una granja antiga o en una casa nova, si deuen

tenir una comuna a fora o un lavabo a dins amb vàter i aigua corrent. M'imagino a mi mateixa estirada en una habitació fosca amb altres nenes, dient coses que no repetirem quan arribi el matí.

Passa un segle, sembla, abans el cotxe no alenteix la marxa i tomba cap a un carril estret enquitranat, i llavors es nota una vibració quan les rodes sotraguegen per damunt de les barres metàl·liques d'un pas canadenc. A banda i banda hi ha bardisses espesses podades ben rectes. Al final del carril hi ha una casa blanca i allargada i arbres amb unes branques que s'arrossegueu per terra.

—Papa —dic—. Els arbres.

—Què els hi passa?

—Estan malalts —dic.

—Són desmais —diu ell, i estossega una mica.

Al pati, uns vidres alts i lluent reflecteixen la nostra arribada. Em veig a mi mateixa mirant enfora des del seient del darrere,

salvatge i escabellada com la filla d'un llau-ner, però el meu pare, al volant, sembla exactament el meu pare. Un gos gran que no està lligat i té el pèl banyat per l'ombra dels arbres deixa anar uns quants lladrucs aspres amb desesma, i després s'asseu a l'escala i mira enrere, cap a la porta per on ha sortit l'home que ara s'està allà dret. Té el cos quadrat com els homes que de vegades dibuixen les meves germanes, però té les celles blanques, a joc amb els cabells. No s'assembla gens a la família de la mare, que són tots alts i de braços llargs, i em pregunto si no ens hem equivocat de casa.

—Dan —diu, i es posa en tensió—. Com anem?

—John —diu el pare.

Es queden drets mirant-se un moment el pati i aleshores parlen de la pluja: que n'hi ha poca, de pluja, que els camps necessiten pluja, que aquell matí mateix el capellà de Kilmuckridge ha fet una pregària per la pluja, que no s'havia vist mai un

estiu com aquest. Hi ha una pausa durant la qual el pare escup i llavors la conversa deriva cap al preu del bestiar, la CEE, les muntanyes de mantega, el cost de la calç i el bany desinfectant de les ovelles. És una cosa a la qual estic acostumada, aquesta manera que tenen els homes de no parlar: els agrada tapar un clot de la gespa amb el taló de la bota, donar un cop al sostre d'un cotxe abans que marxi, escopir, seure amb les cames ben obertes, com si no tinguessin cap preocupació.

Quan surt la dona, als homes ni se'ls mira. És fins i tot més alta que la mare, amb els mateixos cabells negres, però els té tallats curts en forma de casc. Porta una brusa estampada i pantalons marrons acampanats. Obre la porta del cotxe i m'estira fora, i em fa un petó. La cara, quan em fa el petó, se m'escalfa contra la seva.

—L'últim cop que et vaig veure anaves en cotxet —diu, i es torna a posar dreta, esperant una resposta.

—El cotxet està trencat.

—I doncs, què va passar?

—Mon germà el va fer servir de carretó i li va caure la roda.

Riu i es llepa el polze i em neteja alguna cosa de la cara. Noto el seu polze, que és més suau que el de la mare, netejant-me el que sigui. Quan em mira la roba, veig el meu vestit prim de cotó i les sandàlies polsegoses a través dels seus ulls. Hi ha un moment que cap de les dues sap què dir. Una brisa estranya i pudent travessa el pati.

—Vinga, entra, *a Leanbh*.¹

Em porta cap a la casa. A l'entrada hi ha un moment de foscor; quan vacil·lo, ella vacil·la amb mi. La travessem fins a l'escalfor de la cuina, on em diu que sigui, que faci com a casa. Sota l'olor del que hi ha al forn se'n sent una altra d'una mica de desinfectant, una mica de lleixiu. Treu un pastís de ruibarbre del forn i el posa a la taula

1. En irlandès, *fill meu*. (*N. de les T.*)

perquè es refredi: l'almívar borbotant sembla a punt de vessar, les fines capes de pasta formen una crosta daurada. Un corrent d'aire fresc bufa des de la porta, però aquí l'ambient és càlid i quiet i net. Unes margarides llargues estan tan quietes com el got llarg que les conté. No hi ha cap rastre, enlloc, d'una criatura.

—I com està ta mare?

—Va guanyar deu lliures a la loteria dels bons de l'Estat.

—No pot ser.

—Que sí —dic—. Vam menjar tots gelea i gelat i la mare va comprar una cambra nova per a la bicicleta i un equip de reparació.

—Apa, quina festa.

—Sí —dic, i noto, un altre cop, les dents d'acer de la pinta contra el cap, abans, aquest matí, la força de les mans de la mare mentre em feia les trenes tibades, amb la panxa, dura amb el pròxim nadó, contra la meva esquena.

Penso en els pantalons nets que ha ficat a la maleta, en la carta i el que hi pot haver escrit. Han intercanviat algunes paraules:

—Quant de temps se l'haurien de quedar?

—No se la poden quedar tant de temps com vulguin?

—És això el que diré?

—Digues el que vulguis. Que no ho fas sempre?

Ara la dona omple una gerra d'esmalt de llet.

—Ta mare deu estar enfeïnada.

—Està esperant que vinguin a tallar el fenc.

—Encara no heu tallat el fenc?

—diu—. No aneu una mica tard?

Quan els homes entren des del pati, es fa fosc per un moment, i llavors quan s'asseuen torna la claror.

—Ei, senyora —diu el pare mentre enretira una cadira.

—Dan —diu ella, amb una veu diferent.

—Quina calda que fa avui.

—Sí que fa calor.

Ella es gira per mirar-se el pot de bullir aigua, esperant.

—I que n'estarien de contents, els camps, amb un glop de pluja —diu ell.

—Que no en tindrem ja prou, de pluja.

Ella es mira la paret com si hi hagués un quadre penjat, però en aquella paret no hi ha cap quadre, tan sols un gran rellotge de caoba amb dues busques i un gran pèndol de coure que es balanceja.

—Oi que ha sigut un any fantàstic per al fenc, igualment. Una cosa mai vista —diu el pare—. La pallissa està plena fins dalt. Quan l'hi ficava gairebé em trenco la closca contra les bigues.

Em pregunto per què el pare diu mentides sobre el fenc. És propens a dir mentides sobre coses que estarien bé, si fossin veritat. En alguna banda, una mica lluny, algú ha

engegat una serra mecànica i se sent una estona el bronzit com d'una vespa grossa en la distància. M'agradaria ser allà fora, treballant. No estic acostumada a seure quieta i no sé què fer amb les mans. Una part de mi vol que el pare em deixi aquí, mentre que una altra part de mi vol que se m'emporti de tornada, cap al que conec. Estic en un punt en què no puc ni ser el que sóc sempre ni convertir-me en el que podria ser.

El bullidor treu vapor i remoreja fins que l'aigua arrenca el bull, amb la tapadora d'acer que repica. La figura d'un gat blanc i negre es mou a l'ampit de la finestra. A terra, l'ombra de la dona s'allarga per les rajoles dures i netes, arriba gairebé fins a la meva cadira. El Kinsella s'aixeca i treu una pila de plats de l'armari, obre un calaix i en treu ganivets i forquilles, culleretes. Obre un pot de remolatxa i el posa en un platet amb una forquilleta de servir, porta a la taula un parell de salses de pot. El pare se'l

mira atentament mentre fa tot això. Ja hi ha un bol amb tomàquet i ceba, tallats ben prims, un pa del dia, un tros de cheddar vermell.

—I què fa, la Mary? —diu la dona.

—La Mary? Està a punt de sortir de comptes. —El pare s'inclina enrere, satisfet.

—L'últim nadó va creixent, suposo.

—Sí —diu el pare—. És el menjar, el problema. No hi ha gana com la d'una criatura, i creieu-me, aquesta d'aquí no és pas diferent.

—Ah, que no mengem tots a rampells, doncs igual mentre creixem —diu la dona, com si això fos una cosa que ell ja hauria de saber.

—Menjarà, però la podeu fer treballar. El Kinsella mira amunt.

—No farà cap falta —diu—. La nena l'únic que haurà de fer és ajudar l'Edna a casa.

—Ens quedarem la nena encantats —continua la dona—. Benvinguda sigui.

—Us buidarà el rebost —diu el pare—, però suposo que no vindrà d'aquí i tal dia farà un any.

Quan seiem a taula, el pare agafa la remolatxa. No se'n posa amb la forquilleta de servir sinó que se l'aboca al plat amb la seva forquilla. Taca el pernil de color rosa, sagna. Serveixen el te. Mentre mengem, mentre els ganivets i les forquilles tallen el que tenim als plats, es fa un silenci intermitent. Aleshores, al cap d'una estona, tallen el pastís. La nata cau sobre la massa calenta i hi fa bassals.

Ara que el pare m'ha entregat i s'ha atipat, està impacient per encendre el cigarret i tocar el dos. Sempre és el mateix: un cop ha menjat no es queda mai gaire estona als llocs, no com la mare, que parlaria fins que es fes fosc i un altre cop de dia. Això, almenys, és el que diu el pare, tot i que jo no he vist que passés mai. Amb la mare tot és feina: nosaltres, fer mantega, els sopars, rentar els plats i llevar-se i preparar-se per a la missa i per a l'escola, deslletar vedells,

i llogar homes perquè llaurin i rasclin els camps, fer durar els diners i posar el despertador. Però aquesta és una altra mena de casa. Aquí hi ha espai, i temps per pensar. Potser fins i tot hi ha diners de sobra.

—Val més que marxi —diu el pare.

—Quina pressa tens? —diu el Kinsella.

—El sol crema i encara tinc les patates per ruixar.

—Ara als vespres no hem de patir per les plantes —diu la dona, però s'aixeca igualment, agafa el ganivet esmolat i surt per la porta del darrere.

Vull anar amb ella, per espolsar la terra del que sigui que culli i entrar-ho a casa. Una mena de silenci puja i creix entre els homes mentre és fora.

—Dóna-li això a la Mary —diu quan entra—. De ruibarbre en tinc a carretades, sigui com sigui l'any.

El pare ho agafa, però d'una manera tan maldestra com quan té el nadó en braços. Cau una tija a terra i després una altra.

Ell espera que ella les reculli, que els hi doni. Ella espera que ho faci ell. Cap dels dos no cedeix. Al final, és el Kinsella que s'ajup per arreplegar-les.

—Ja està —diu.

A fora al pati el pare tira el ruibarbre al seient del darrere, es posa al volant i engega el motor.

—Que us vagi bé —diu—. Espero que aquesta nena no us atabali gaire. —Aleshores es gira cap a mi—. Intenta no caure al foc, tu.

Em miro com fa marxa enrere, tomba cap al carril i s'allunya. Sento les rodes sotraguejant per sobre del pas canadenc, després el canvi de marxa i el soroll del motor que torna a la carretera per on hem vingut. Per què ha marxat sense ni tan sols dir adéu, sense ni esmentar que em vindrà a buscar? Ara la brisa estranya i pudent que travessa el pati sembla més fresca i uns grans núvols blancs han arribat desfilant per sobre el graner.

—Què tens, fill meu? —diu la dona.

Em miro els peus, bruts dins les sandàlies.

El Kinsella està dret a prop.

—Sigui el que sigui, digue'ns-ho. No ens fa res.

—Déu del cel, que no ha marxat i s'ha descuidat de deixar les teves coses! —diu la dona—. No és estrany que estiguis trasbalsada. Si és que té el cap a tres quarts de quinze, aquest home.

—No passa res —diu el Kinsella—. Et tindrem mudada en un no res.

—I tal dia farà un any —diu la dona.

Riuen fort un moment i després paren. Quan segueixo la dona per tornar a dins, vull que digui alguna cosa, que em tranquil·litzi. En lloc d'això, despara taula, agafa el ganivet esmolat i es queda dreta a la llum que entra per la finestra, rentant-ne la fulla amb l'aigua de l'aixeta. Em mira mentre l'eixuga, i el guarda.

—Molt bé, noieta —diu—. Em penso que ja és hora que et banyis.